

[Fuglsang.]

Det ærede medlem fru Edel Saunte udtalte sin sikre tillid til, at alle havde handlet efter deres bedste overbevisning. Det er muligt. Men så spørger man sig selv: hvordan har kaptajnernes overbevisning været i stand til at skifte så hurtigt. Og der er måske også nogle, der siger til sig selv, med al tillid til kaptajnernes overbevisning, at den kan nu ikke være lige rigtig i begge tilfælde.

Men dernæst, og her tænker jeg også på ordvalget i dagsordensforslaget: af hvilken art var de vanskeligheder, der omtales som forbundet med fremskaffelsen af kaptajns erklæringen af 11. marts 1957? Jeg er ikke ganske sikker på, at alle mennesker tænker ganske det samme. Når der her tales om vanskeligheder, og når der tales om fremskaffelsen af kaptajns erklæringen, så er der måske nogle mennesker, der føler trang til at tilføje: det er nu nok den kaptajns erklæring, der menes, som ministeren ønskede, og som han havde brug for, men som de vanskeligheder, der gik forud, har gjort adskilligt mindre autoritativ, end ministeren gjorde den til her i salen. Men når man nu hører om disse vanskeligheder og så småt forestiller sig, hvad de har ført til med hensyn til kaptajnernes overbevisning, kunne det jo tænkes, at lignende vanskeligheder har spillet ind over for andre udtalelser fremkommet over for undersøgelsesudvalget, og at forholdet trods alt ville have været anderledes og vil blive anderledes ved en retsforhandling med dennes vidneansvar og vidnepligt.

Den anden side af sagen er erklæringens brug her i tinget. Spørgsmålet bliver, om en minister, når han besvarer et stille spørgsmål, da ikke — som det for øvrig allerede er sagt i dagens løb — har pligt til at give et så fyldestgørende og nøjagtigt svar som muligt. Det må jo være det, der giver selve ideen med spørgetiden dens mening. Man må vel også gå ud fra, at når der stilles et spørgsmål, så mener i hvert fald spørgeren, at det har en vis vægt og er af en vis almen interesse. At dette i høj grad var tilfældet med spørgsmålet om forsvarligheden af vintersejladsen på Grønland, blev jo sørgeligt bekræftet ved Grønlandsskibet „Hans Hedtoft“'s forlis. Det var vel netop denne bekræftelse, som med-

virkede til, at spørgsmålet blev stillet på ny i skarpere form her i tinget, end det var blevet første gang.

Der er nu som regeringspartierne svar på forslaget om rigsretssag fremsat et dagsordensforslag, og jeg ville ikke være ganske ærlig, hvis jeg stod her og udtrykte nogen forbavelse over dette eller over dette dagsordensforslags indhold. Regeringsflertallet afviser heri en rigsretstiltale, idet den tager undersøgelsesudvalgets beretninger om „Hans Hedtoft“'s forlis til efterretning. Samtidig beklages så Kjærboels misvisende brug af Grønlandskaptajnernes erklæring af 11. marts. Jeg må erkende, at ordvalget ikke lige nøjagtigt er det, som jeg brugte her, men jeg vil samtidig indrømme, at jeg faktisk ikke er i stand til at udtrykke mig så mildt og blidt, som det er gjort i dagsordensforslaget, så blidt, at jeg vil tro, at hr. Kjærboel selv — der jo, som det bl. a. fremgår af beretningerne, ikke altid er lige udpræget blid, men som til gengæld taler undertiden svært tydeligt — ville føle sig noget pinligt berørt, hvis en så betinget misbilligelse skulle vedtages her i tinget og — kan vi forudse — med et ganske stort stemmetal imod sig.

Lad nu det med misbilligelsen og dens form være; det er kun en side af sagen. Et er spørgsmålet om Kjærboel og hans handle måde i denne sag, hans erklæring her i salen, hans andel i, at kaptajnerne ændrede forklaring, og som et sidespring, hans måde, hans forsøg på, at lukke munden på pressen, et forsøg, som ikke er omtalt ret meget af mennesker, som ellers til andre tider tager den fri presses forhold temmelig alvorligt. Alt det er et spørgsmål om ministerens ansvarlighed, om hans juridiske og moralske pligt til at tale og handle rigtigt, om han står med samme eller vel oven i købet i kraft af sin høje stilling med et større ansvar end andre. Lad mig i denne forbindelse lige tilføje, at vi ganske tilslutter os ønsket om at fremskynde en ministeransvarlighedslov, men hvad angår bedømmelsen af Kjærboels skyld, så har jeg som nævnt ved første behandling en noget begrænset tillid til en rigsret.

Men sagen har også en anden side. Gennem retsforhandlingen med dennes vidneansvar og vidnepligt ville man kunne komme adskilligt længere, end det viser sig at undersøgelsesudvalget har været i stand